

MARKNADSDOMSTOLEN

DOM

2003:40

2003-12-18

Dnr C 24/02

KÄRANDE

REBEX Kommanditbolag, 969631-3023,
Storgatan 44, 590 40 KISA
Ställföreträdare: Peter Monell, samma adress

SVARANDE

TOP Industri AB, 556043-7294,
Box 484, 701 49 ÖREBRO
Ombud: advokaten Thomas Carlén-Wendels,
Advokatfirman Konsultbyrån för Marknadsrätt AB,
Kungsgatan 48, 111 35 STOCKHOLM

SAKEN

marknadsföring av handikapphjälpmedel

DOMSLUT

1. Marknadsdomstolen förbjuder TOP Industri AB vid vite av fyrahundratusen (400 000) kr att vid marknadsföring av bidésitsar använda följande påståenden: ”Nöj dig bara med det bästa”, ”Top WC Matic är överlägset”, ”Detta är vi ensamma om” och ”Oslagbar driftsäkerhet”, om så inte är fallet.
2. Marknadsdomstolen ogillar REBEX Kommanditbolags talan i övrigt.
3. Vardera parten skall stå sina rättegångskostnader.

YRKANDEN M.M.

REBEX Kommanditbolag (REBEX) har yrkat att Marknadsdomstolen vid löpande vite skall förbjuda Top Industri AB (TOP)

- a) att marknadsföra och förevisa REBEX produkter (armstöd och barriärer, se domsbilaga 1) på Internet,

- b) att i sin marknadsföring använda påståenden som ”Nöj dig bara med det bästa”, ”Top WC Matic är överlägset”, ”Detta är vi ensamma om” och ”Oslagbar driftsäkerhet”,
- c) att i sin marknadsföring använda broschyren ”äldre och snyggare” (se domsbilaga 2),
- d) att i övrigt marknadsföra de under a) och c) angivna produkterna.

TOP har bestritt REBEX talan.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

De under yrkande b) påtalade påståendena har använts av TOP i annonser i tidningen ”Allt om hjälpmedel” i april och oktober 2002, se domsbilaga 3.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Bakgrund

TOP och Peter Monell, genom olika bolag, har under ca 15 års tid samarbetat med varandra och detta samarbete formaliserades i ett skriftligt avtal daterat den 4 juli 1996. På grund av oenighet i bl.a. ekonomiska frågor kom detta samarbete att upphöra. Parterna är oense om när detta skedde men i målet är ostridigt att samarbetet hade upphört, i vart fall, per årsskiftet 2001/2002. Även innebörden och omfattningen av samarbetet är tvistigt mellan parterna och de är numera djupt oense i flera avtals- och immaterialrättsliga frågor sammanhängande härmed.

Såvitt avser de i yrkande a) påtalade produkterna (armstöd och barriärer, *domsbilaga 1*) är dock ostridigt att samarbetet i denna del bestått i att TOP, såsom återförsäljare, sålt REBEX produkter under TOP:s varumärke TOP 1, TOP 2 osv.

När det gäller den i målet påtalade annonsen (*domsbilaga 3*) är det ostridigt att en bidésits som REBEX marknadsför under märket LG Wc Dusch i stort sett är identisk med TOP:s bidésits TOP WC MATIC innebärande bl.a. att bidésitsarna är försedda med spolmunstycken såväl i fram- som bakkant och med möjlighet att justera vattenmängden mellan dessa munstycken för optimal funktion och hygien för manliga respektive kvinnliga användare. Det är också i denna del ostridigt att bidésitsar av märket LG Wc Dusch tidigare funnits på marknaden genom olika bolags försorg och att REBEX bidésits under detta märke marknadsför-

des – om än i mindre omfattning – av REBEX när de aktuella annonserna publicerades. Parterna är emellertid oense om huruvida bidésitsen LG Wc Dusch fanns på marknaden när annonsen beställdes och införandena beordrades av TOP i december 2001. TOP har därutöver bl.a. gjort gällande att de bidésitsar som REBEX numera marknadsför är olovligen tillverkade kopior av TOP:s sitsar som tillverkas i formar tillhöriga TOP trots att Peter Monell och det bolag han då verkade genom förpliktats utge dessa formar genom en av Linköpings tingsrätt i dom stadfäst förlikning i mål mellan bl.a. nämnda parter. Det är vidare – som det får förstås – i denna del ostridigt att det finns, och har funnits, andra typer av bidésitsar på marknaden men att det endast är de ovan nämnda sitsarna som är försedda med två spolmunstycken med de fördelar som detta, enligt parterna, innebär för användaren.

Vad gäller den bidésits som avbildas i broschyren ”äldre och snyggare” (*domsbilaga 2*) har REBEX gjort gällande att detta är en produkt som framtagits av Peter Monell och att denne erbjudit TOP att köpa bidésitsen samt att TOP därvid gav sken av att vara intresserat av en affär ända tills broschyren var framtagen. TOP har å sin sida gjort gällande att den avbildade bidésitsen, som enligt TOP är en prototyp, framtagits av TOP och att Peter Monell därvid biträtt bolaget såsom anlita och arvoderad konsult utan att han på något sätt förvärvat någon rätt till den avbildade prototypen. I målet har vidare framkommit att REBEX har ansökt om mönsterskydd för den avbildade bidésitsen och att TOP har invänt mot denna ansökan.

Parterna har härutöver anfört i huvudsak följande.

REBEX

Yrkande a) och d) (armstöd och barriärer: TOP 1 etc. [domsbilaga 1])

Den 20 november 2001 upphörde samarbetet mellan REBEX och TOP eftersom REBEX inte längre hade något intresse av ett fortsatt samarbete med TOP. I anledning härav återkallade REBEX även TOP:s försäljningsrättigheter till de aktuella armstöden och barriärerna. Allt detta skedde på ett möte hos TOP i Örebro där bl.a. Peter Monell och L. H. deltog. I ett brev daterat den 23 november 2001 uppmanade REBEX TOP att upphöra med marknadsföringen av nämnda produkter. I samma brev medgavs TOP en tidsfrist för slutförsäljning av de armstöd och barriärer bolaget hade i lager till den 31 december 2001.

Genom att REBEX sålt de aktuella armstöden till TOP ända sedan år 1993 har REBEX – mot bakgrund av bolagets försäljning till TOP de två senaste åren, dvs. från den 1 januari 2000 till den 31 december 2001 – genom bl.a. försäljningssimuleringar kunnat beräkna när de aktuella armstöden måste ha varit slut i TOP:s lager. Av dessa beräkningar, som med hänsyn till parternas långvariga samarbete är i det närmaste exakta, framgår att samtliga produkter varit slut i TOP:s lager under första tredjedelen av december 2001. När REBEX ansökte om stämning i målet i oktober 2002 marknadsförde TOP fortfarande de aktuella armstöden och barriärerna på sin hemsida, trots att dessa produkter sedan länge måste ha varit slut i TOP:s lager. TOP upphörde inte med denna marknadsföring förrän våren 2003.

För det fall TOP i sin marknadsföring visar REBEX armstöd och barriärer men säljer andra produkter – egna eller andras – är denna marknadsföring vilseledande enligt 6 § marknadsföringslagen (1995:450) (MFL), främst i fråga om produktens kommersiella ursprung. För det fall TOP säljer armstöd och barriärer som är identiska med de TOP visar på sin hemsida måste dessa produkter vara otillåtet tillverkade kopior av REBEX armstöd och barriärer och marknadsföringen är även i detta fall vilseledande enligt 6 § MFL.

Yrkande b) (annonserna i tidningen "Allt om hjälpmedel" [domsbilaga 3])

REBEX uppmärksammade den påtalade annonsen i april 2002, eftersom bolaget i samma tidning hade låtit föra in en annons avseende REBEX bidésits LG Wc Dusch.

Produkten LG Wc Dusch togs fram av L. G. åren 1982 – 1984. LG Wc Dusch har därefter marknadsförts genom olika återförsäljare, bl.a. sålde TOP LG Wc Dusch åren 1987 – 1993. Peter Monell och bolaget Svensk Elitplast AB förvärvade rättigheterna till LG Wc Dusch år 2001 och i november samma år började REBEX sälja produkten, bl.a. till två användare i Norrköpings respektive Linköpings kommuner.

Produkten LG Wc Dusch har hela tiden "levt sitt eget liv" skild från TOP:s bidésits TOP WC MATIC. Till bidésitsen LG Wc Dusch har därför hela tiden funnits formar och verktyg som produkten tillverkats i och det är i denna del fråga om helt andra formar än de som Peter Monell, genom bolaget svensk Elitplast AB, och TOP tvistat om vid Linköpings tingsrätt. Bidésitsen LG Wc Dusch är således inte, som TOP gjort gällande, en kopia av TOP WC Matic. REBEX bestrider även TOP:s påstående om att REBEX eller Peter Monell skulle

vara förhindrad att marknadsföra bidésitsar på grund av de avtal som tidigare rått mellan TOP och bl.a. Peter Monell personligen.

REBEX upplyste TOP redan i december 2001, genom faxmeddelande till TOP:s lagerchef T. W., om att bolaget hade påbörjat försäljningen av produkten LG Wc Dusch. Det var således väl känt för TOP redan när annonserna beställdes och beordrades att LG Wc Dusch fanns på marknaden.

Med hänsyn till det anförda är TOP:s påståenden i annonsen oriktiga och därmed otillbörliga enligt MFL. TOP skall därför förbjudas att i sin marknadsföring använda dessa påståenden.

Yrkandena c) och d) (broschyren "äldre och snyggare" [domsbilaga 2])

Den i broschyren avbildade bidésitsen och manöverpanelen är i sin helhet skapad av REBEX under åren 2000 och 2001. TOP saknar REBEX tillstånd att använda denna bidésits i sin marknadsföring, vilket TOP upplystes om vid det ovan angivna mötet den 20 november 2001 och i det brev som skickades till TOP några dagar senare.

Vid ett möte hos TOP i Örebro sommaren 2001 bestämdes att TOP skulle köpa den avbildade bidésitsen av REBEX och tid för produktionsstart samt vissa förändringar av sitsen diskuterades. Sista tisdagen i oktober 2001 träffades parterna för ett "avslut och avstamp" avseende denna affär. På mötet förevisade TOP den påtalade broschyren för första gången för REBEX. Vid mötet diskuterades pris m.m. och sex bidésitsar levererades till TOP. Atmosfären på mötet var positiv ända tills diskussionen kom att handla om ekonomi och TOP ifrågasatte vissa av de kostnader REBEX haft för att ta fram bidésitsen. Under den skriftväxling genom e-postmeddelanden som följde efter mötet framkom det bl.a. att TOP beställt framtagande av en ny bidésits av ett annat bolag. Någon ekonomisk uppgörelse beträffande den avbildade bidésitsen nåddes aldrig och TOP lämnade sedermera tillbaka de bidésitsar som REBEX hade levererat.

Den avbildade bidésitsen är unik och lätt att särskilja från andra på marknaden förekommande bidésitsar och har därmed särprägel. Någon liknande sits har inte heller förekommit på marknaden tidigare och TOP har inte förvärvat några rättigheter till denna bidésits. TOP:s användning av bilderna i broschyren är vilseledande om kommersiellt ursprung enligt 6 § MFL eftersom kunderna därmed tror att TOP säljer REBEX produkter. Att olovligen använ-

da bilderna är också otillbörligt eftersom TOP inte haft några kostnader för framtagandet av denna produkt. Förfarandet innebär dessutom att TOP snyltar på REBEX renommé på området (4 § MFL).

TOP

Yrkande a) och d) (armstöd och barriärer: TOP 1 etc. [domsbilaga 1])

När parternas samarbete upphörde hade TOP kvar exemplar av de aktuella produkterna i sitt lager. TOP, som alltså har kvar exemplar av de från REBEX inköpta produkterna, har endast försökt slutförsälja dessa, vilket bolaget också varit i sin fulla rätt att göra. TOP har inte heller tillverkat några kopior av dessa armstöd och tillbakavisar starkt REBEX antydning där om. TOP tog bort de aktuella bilderna på TOP 1 etc. från sin hemsida våren 2003. Någon grund för REBEX talan i denna del finns inte enligt TOP.

Yrkande b) (annonserna i tidningen "Allt om hjälpmedel" [domsbilaga 3])

Uppgifterna i den påtalade annonsen var korrekta i november och december 2001 när annonsen beställdes och införandena beordrades, dvs. det fanns då ingen bidésits med motsvarande funktion på marknaden. Efter det att parternas samarbete upphörde per årsskiftet 2001/2002 säljer visserligen REBEX en liknande bidésits men denna är ett rent plagiat av TOP:s produkt, grundad på de erfarenheter som Peter Monell tillskansat sig under samarbetet med TOP. Dessutom tillverkas REBEX bidésits i form av tillhöriga TOP. I den mån REBEX sålt och tillverkat bidésitsar hösten 2001 har detta skett i strid med mellan parterna rådande avtal.

Det förhållande att en tidigare underleverantör säljer ett plagiat av TOP:s bidésits kan, enligt TOP, inte anses medföra att uppgifterna i annonsen om en unik produkt skall anses som ovederhäftiga.

Yrkande c) och d) (broschyren "äldre och snyggare" [domsbilaga 2])

Broschyren marknadsför "TOP WC Matic-sortimentet" och inte någon speciell bidésits. Den avbildade bidésitsen är en prototyp och det som skiljer denna från de bidésitsar som TOP senare sålt till konsument är huvudsakligen kåpens utformning. Det bör också framhållas att

den avbildade bidésitsen till stora delar består av standardkomponenter som används av TOP och att TOP:s näringskännetecken är väl synligt i bild. När bilderna på bidésitsen togs var vidare parterna ense om att de skulle användas i en broschyr.

Sammanfattningsvis kan i denna del konstateras att TOP:s användande av broschyren inte kan anses vilseledande på sätt REBEX gjort gällande. Det kan inte heller finnas något renommé att snylta på eftersom REBEX och Peter Monell överhuvudtaget inte sålt några bidésitsar med undantag för den försäljning av plagiat av TOP:s sitsar som förekommit sedan våren 2002.

BEVISNING

På REBEX begäran har vittnesförhör hållits med G. L., som tidigare genom bolaget Active Care Int. marknadsfört bidésitsar under märket LG Wc Dusch, och L. G. som är upphovsmannen till denna bidésits.

På TOP:s begäran har vittnesförhör hållits med bolagets försäljningschef S. W.

Därutöver har parterna åberopat omfattande skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Inledning

Marknadsdomstolen kan inledningsvis konstatera att den omständigheten att den påtalade marknadsföringen upphört inte utgör hinder mot att pröva denna.

Marknadsdomstolen finner mot bakgrund av hur parterna fört sin talan också anledning att framhålla att domstolen sedan länge intagit den ståndpunkten att den marknadsrättsliga bedömningen sker fristående från eventuella immaterialrättsliga överväganden (se bl.a MD 2003:13).

Yrkandena a), c) och d) (armstöd och barriärer: TOP 1 etc. [domsbilaga 1] och broschyren "äldre och snyggare" [domsbilaga 2])

REBEX har i dessa delar gjort gällande att marknadsföringen är vilseledande om främst kommersiellt ursprung (6 § MFL) och att den, såvitt avser den i yrkande c) påtalade broschyren, även utgör s.k. renommésnyltning (4 § MFL).

En första förutsättning för att den påtalade marknadsföringen skall kunna innebära renommésnyltning eller anses vilseledande om kommersiellt ursprung är att de på TOP:s hemsida och i TOP:s broschyr avbildade produkterna är väl kända på marknaden på sådant sätt att de förknippas med REBEX verksamhet (jfr t.ex. MD 2002:30). Redan den omständigheten att samtliga på hemsidan och i broschyren avbildade produkter är försedda med TOP:s varumärke och – såvitt framkomit – inte i något annat sammanhang har marknadsförts med REBEX varumärke eller liknande talar starkt emot att produkterna skulle vara väl kända på marknaden på ovan angivet sätt. REBEX har inte heller åberopat någon bevisning som talar emot en sådan slutsats. Vid dessa förhållanden kan REBEX talan inte vinna bifall oavsett hur det förhåller sig med de avtals- och immaterialrättsliga frågor som parterna aktualiserat i målet. Marknadsdomstolen ogillar därför REBEX talan i nu angivna delar.

Yrkandet b) (annonserna i tidningen "Allt om hjälpmedel" [domsbilaga 3])

REBEX har i denna del gjort gällande att TOP:s påståenden i annonserna om att "Detta är vi ensam om", "Oslagbar driftsäkerhet", "Nöj dig bara med det bästa" och "Top WC Matic är överlägset" är ovederhäftiga.

Enligt MFL skall all marknadsföring vara vederhäftig. Den som använder ett påstående i sin marknadsföring skall kunna styrka dess riktighet. Kan han inte detta skall påståendet anses ovederhäftigt och därmed otillbörligt. Av det anförda följer dels att den som i sin marknadsföring använder ett visst påstående har att sörja för bevisning för att detta är vederhäftigt, dels att denne även bär risken för att påståendet inte längre är vederhäftigt när detta når avnämmarkretsen.

REBEX talan i denna del grundar sig i huvudsak på det förhållandet att TOP inte varit ensam på marknaden med en bidésits som har den i målet aktuella funktionen med två spelmunstycken utan att även REBEX marknadsfört en sådan bidésits.

I målet är ostridigt att bolagens bidésitsar i allt väsentligt är identiska och att REBEX bidésits funnits på marknaden när de påtalade annonserna publicerades och därmed nådde avnämarna, dvs. i april och oktober 2002. TOP har inte heller åberopat någon bevisning till stöd för att bolaget vid denna tid, dvs. fr.o.m. april 2002, haft fog för att i övrigt använda de reservationslösa påståendena i sin marknadsföring.

TOP har emellertid gjort gällande att ett förbud i denna del vore orättfärdigt eftersom dels de bidésitsar som REBEX marknadsför är plagiat av TOP:s sitsar, vilka dessutom tillverkas i formar tillhöriga TOP, dels, i den mån REBEX sålt och tillverkat bidésitsar hösten 2001, detta skett i strid med mellan parterna rådande avtal. I målet är dock ostridigt att det sedan länge, om än i mindre omfattning, funnits bidésitsar av märket LG Wc Dusch på marknaden och TOP har varken styrkt att de bidésitsar som REBEX nu marknadsför skulle vara tillverkade i formar tillhöriga TOP eller att dessa på annat sätt är olovligen tillverkade kopior av TOP:s bidésits TOP WC Matic. Vid sådant förhållande och med hänsyn till vad som ovan anförts är det vidare utan betydelse huruvida REBEX, eller Peter Monell personligen, gjort sig skyldig till avtalsbrott genom att REBEX sålt och tillverkat bidésitsar hösten 2001.

Med hänsyn till det anförda är TOP:s påståenden att anse som ovederhäftiga och vilseledande och därmed otillbörliga enligt MFL. REBEX talan i denna del skall därför bifallas. Såvitt framkommit i målet synes det emellertid råda stor oklarhet beträffande de immaterial- och avtalsrättsliga frågor som föranletts av TOP:s och Peter Monells tidigare samarbete och det synes inte heller finnas några andra bidésitsar på marknaden än TOP WC Matic och LG Wc Dusch med den i målet aktuella funktionen. Vid sådana förhållanden bör ett förbud formuleras så att det avser ett förbud mot att vid marknadsföring av bidésitsar använda påståendena *"Detta är vi ensamman om"*, *"Oslagbar driftsäkerhet"*, *"Nöj dig bara med det bästa"* och *"Top WC Matic är överlägset"* om så inte är fallet.

Vite

Av 19 § MFL följer att ett förbud skall förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövligt. Sådana särskilda skäl föreligger inte.

Rebex har yrkat att ett förbud skall förenas med löpande vite, vilket bestritts av TOP. Några skäl att förena förbudet med löpande vite har emellertid inte framkommit, till följd varav REBEX yrkande därom lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång i saken har parterna ömsom vunnit, ömsom förlorat, i sådan utsträckning att vardera parten bör stå sina rättegångskostnader.

På Marknadsdomstolens vägnar

C H Fallenius

Ledamöter: Christer Fallenius, ordförande, Ingegerd Westlander, Per Eklund, Lars-Gunnar Mattsson, Marianne Reuterskiöld och Anders Stenlund. Enhälligt

Sekreterare: hovrättsassessorn Johan Rosén